

Praktisk information

Avgiften för fostervattenprov, moderkaksprov och KUB-test är 330 kr. Du får gärna ta med dig någon anhörig, men endast en person.

Ultraljud är en avancerad medicinsk undersökning som kräver stor koncentration av läkaren/barnmorskan, därför kan barn inte följa med på denna undersökning. Om du genomgår NIPT, fostervattenprov eller moderkaksprov får du i normalfallet svaret hem per post efter en vecka till tio dagar.

Om någon avvikelse hittas kallas du istället till sjukhuset för information av läkare. Fostrets kön bestäms inte. Inför KUB-undersökningen behöver vi din aktuella vikt.

Telefonnummer och telefontid

Ring vår barnmorska vid frågor, 018-611 57 43
måndag - fredag kl. 13-14.

Vid förhinder

Ring vår sekreterare 018-611 57 24, fax 018-611 48 14 eller e – post specialistmodravarden@akademiska.se. Uppge namn, personnummer och telefonnummer.

Besöksadress

Fostermedicinska mottagningen, ingång 96, våning 3, Akademiska sjukhuset. Anmäl dig via ankomstterminal vid entrén ingång 95/96 och gå därefter till väntrummet för din mottagning. Besök gärna vår hemsida för mer information: www.akademiska.se/fostermedicin.

Fosterdiagnostik

Information om möjligheter till medicinska undersökningar av foster

De allra flesta barn föds friska men hos cirka 2 procent av alla nyfödda barn finns någon form av medfödd avvikelse. Fosterdiagnostik innebär att man med olika undersökningar kan bedöma hur fostret utvecklas och om det har vissa sjukdomar eller missbildningar. Uppsala Läns Landsting erbjuder alla blivande föräldrar information om fosterdiagnostik hos barnmorska eller hos läkare. Alla undersökningar som erbjuds är frivilliga - alla har rätt att avstå.

Ultraljudsundersökning v 18-20

Alla blivande föräldrar erbjuds en ultraljudsundersökning under graviditeten. Undersökningen utförs runt graviditetsvecka 18 i syfte att fastställa graviditetslängd, antal foster, undersöka moderkakens läge samt upptäcka fostermissbildningar eller tecken på kromosomavvikelser. För vidare information, se separat informations-broschyr om rutinultraljud eller Kvinnosjukvårdens hemsida.

Diagnostik av kromosomavvikelser

Den vanligaste anledningen till provtagning är att modern löper ökad risk att få ett barn med kromosomavvikelse på grund av hög ålder. Den vanligaste kromosomavvikelsen är Downs syndrom. Innan du bestämmer dig för provtagning, får du tala med en barnmorska eller en läkare. Om du av annan anledning tror att du har ökad risk för fosterskada, till exempel på grund av tidigare barn med skada eller sjukdom i släkten, ska du be om remiss till Fostermedicinska enheten.

Sannolikhetsberäkning av kromosomavvikelser (KUB)

KUB betyder Kombinerat Ultraljud och Biokemiskt prov. Metoden är en beräkning av hur stor eller liten sannolikheten är att fostret har en av de vanligaste kromosomavvikelserna som ökar i förekomst med kvinnans ålder. Till skillnad mot prov från fostervatten och moderkaka innebär KUB ingen ökad risk för kvinnan eller för fostret. Å andra sida kan ingen definitiv diagnos ställas eller avfärdas.

Ultraljudsundersökningens syfte är att mäta en vätskespalt som fostret har i sin nackgrop (NackUPPKlarning) och undersökningen kallas därför också NUPP. Undersökningen kan bara utföras mellan graviditetsvecka 11 och 14 eftersom vätskespalten försvinner senare under graviditeten. Blodprovet som tas på den gravida kvinnan analyseras för två olika ämnen; beta-hCG och PAPP-A som båda finns normalt hos gravida kvinnor. Förändringar i nivåerna av dessa ämnen är kopplade till sannolikheten för att fostret har en kromosomavvikelse. Blodprovet kan lämnas på din mödravårdscentral eller

på C-lab, ingång 70 helst en vecka innan ultraljudsundersökningen. Provet tas tidigast efter 9 hela graviditets-veckor och inte senare än 13 fulla graviditetsveckor. Bästa tiden att ta provet är omkring graviditetsvecka 10.

Efter blodprovstagning och ultraljuds-undersökning räknas en sannolikhetssiffra fram. Om risken är 1 av 200 eller mer (ex 1/150, 1/20) erbjuds NIPT, moderkaksprov eller foster-vattenprov för säkerställande av kromosomernas antal. Om du/ni väljer KUB för riskvärdering och får besked om en låg risk, erbjuds inte sådan provtagning.

NIPT

NIPT (Non Invasive Prenatal Test) kan visa om fostret har någon kromosomavvikelse; trisomi 21 vilket är samma sak som Downs syndrom, trisomi 13 och trisomi 18. Vid NIPT tar vårdpersonalen ett blodprov i armen på dig som är gravid. Testet ger ingen ökad risk för missfall. NIPT är mycket säkert om det visar att fostret inte har en avvikelse. Det behöver kompletteras med fostervatten- eller moderkaksprov om det visar på en avvikelse. I Uppsala län erbjuds endast NIPT om KUB undersökningen visar att sannolikheten för kromosomavvikelse är mer än 1/200.

Moderkaksprov

Moderkaksprov kan tas efter 11 hela graviditetsveckor. En tunn nål förs under ledning av ultraljud via bukväggen till livmodern och moderkakan. En liten mängd moderkaksvävnad sugs ut. Ingen bedövning behövs och provet tar mindre än en minut. Analysen sker på samma sätt som för fostervattenprov. Provtagningen ökar risken för missfall med cirka 1 %. Rekommendationerna efter provtagning är desamma som efter foster-vattenprov.

Fostervattenprov

Fostervattenprov utförs efter 15 hela graviditetsveckor. En tunn nål förs under ledning av ultraljud in via bukväggen till livmodern och fostersäcken. En liten mängd fostervatten sugs ut. Provet tar mindre än en minut och ingen bedövning behövs.

Efter provtagningen bör kvinnan ta det lugnt resten av dagen. Provet medför ibland en övergående mensliknande värk som kan lindras med värktabletter (paracetamol). Mindre blödning eller läckage av fostervatten kan inträffa men upphör vanligen av sig självt. Provtagningen ökar risken för missfall med cirka 1 %. De celler som finns i fostervattnet undersöks och avvikelser för kromosom 13, 18 och 21 (Downs syndrom) kan fastställas.